

Täysistunto

Maanantai 27.2.2023 klo 14.00—21.09

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain 41 a §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 288/2022 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 34/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 34/2022 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.54 **Anne Kalmari kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen iloinen voidessani esitellä lakiesityksen metsästyslain 41 a §:n muuttamisesta. Tässä itse pykälän muuttamisessahan on kyse siitä, että kun tähän asti suojelutaso on pitänyt saavuttaa ennen kuin kannanhoidollista metsästystä voidaan toteuttaa, niin nyt jatkossa voidaan kannanhoidollista metsästystä tehdä, jos siitä ei ole haittaa lajin suotuisan suojelutason säilymiselle tai sen saavuttamiselle.

Valiokunta katsoi, että pelkällä pykälämuutoksella emme tulisi saamaan aikaiseksi sitä kansalaisaloitteessa laajalti hyväksyttyä ja tässä talossa hyväksyttyä edellytystä, että kannanhoidollinen metsästys on voitava Suomessa järjestää, ja siksi oli tärkeää, että perustelutekstit mahdollistavat mahdollisimman hyvin tätä kannanhoidollista metsästystä.

Valiokunta katsoo, että Suomessa tulee edistää suurpetokantojen suojelua, ja tähän tavoitteeseen tulee pyrkiä sellaisin keinoin, jotka edistävät ihmisten ja suurpetojen yhteiseloja samalla kun vahinkoja ja haittoja estetään ja rajoitetaan.

Tämä e-alkohta sallii tarkoin valvotuissa oloissa ja valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen liitteessä IV olevien lajien yksilöiden ottamisen ja hallussapidon kansallisten toimivaltaisten viranomaisten määrittelemän lukumäärän rajoissa. Tätä 41 a §:ää on tulkittava sen sanamuodon, asiaa koskevan EU:n tuomioistuimen oikeuskäytännön ja ohjeistuksen mukaisesti siten, että samalla otetaan huomioon lajikohtaiset erot. Päätöksessä on yksilöitävä poikkeusluvan tavoite ja suunnitelma sen saavuttamiseksi. Poistettavien yksilöiden lukumäärä on suhteutettava tavoitteeseen, eikä metsästys saa vaarantaa suotuisaa suojelun tasoa tai sen saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella. Pyynti on toteutettava vain valikoivia pyyntikeinoja käyttäen ja valikoidusti kannan rakenne ja biologiset ominaispiirteet huomioiden. Suurpetojen pyynti on Suomessa aina luontodirektiivin (92/43) 15 artiklan tarkoittamalla tavalla valikoivaa. Pynnin kohdentaminen tiettyihin eläinyksilöihin voi olla tarpeen, riippuen pyydetäessä eläinten määrästä, lajin suojelun tasosta ja biologisista ominaispiirteistä. Esimerkiksi suden osalta kriteerin tulkinta ei voi tarkoittaa tiettyä yksi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2022 vp

löö vaan alueellista, tietyllä reviirillä liikkuvaan laumaan tai pariin kohdentuvaa valikoi-vaa pyyntiä. Kannanhoidollisten poikkeuslupapäätösten vaikutuksia tulee seurata, ja poik-keuslupapäätösten täytäntöönpanoa tulee valvoa.

Poikkeuslupaa ei tule edellyttää tilanteissa, joissa on tarpeen poistaa koirasusia sisältävä susilauma. Koirasusi on luonnon monimuotoisuutta uhkaava vieraslaji. Koirasusia sisältä-västä laumasta koirasusien poistaminen erikseen ei käytännössä ole mahdollista muutoin kuin poistamalla koko lauma viranomaisen toimesta. Tehtävä voidaan viranomaisten mää-räyksellä antaa myös suurriistan virka-aputehtävänä metsästäjien hoidettavaksi.

Eli summa summarum, jos siitä ei ole haittaa suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai suojelun saavuttamiselle, kannanhoidollista metsästystä voidaan jatkossa harjoittaa edus-kunnan edellyttämällä tavalla entistä paremmin. Nythän meillä oikeuskäytäntö on mennyt siihen, että direktiiviä ylitulkitaan, ja olen mielissäni siitä, että eduskunta on nyt antanut tahdon tälle kannanhoidolliselle metsästykselle.

Tähän mietintöön liittyy vihreiden vastalause.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Ja nyt keskusteluun. — Edustaja Kon-tula.

17.59 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Keskityn tänään vain susiin, jotka tänään-kin, edelleen, ovat uhanalaisia. Tilannetta susien osalta heikentää entisestään se, että kun itäinen ja läntinen populaatio eivät lisäänty keskenään — pitkälti johtuen siitä, että liikku-minen asutun maan läpi ei luontaisesti sudelta onnistu — me tarvitsisimme itse asiassa su-sikannan pitämiseksi elinvoimaisena suuremman määrän susia kuin siinä tapauksessa, että geenit sekoittuisivat keskenään. Me emme myöskään vielä tiedä, kuinka itärajalle pysty-tetty aita heikentää susien asemaa ja populaatioiden selviytymiskykyä tulevaisuudessa.

Sutta uhkaa ennen kaikkea kaksi asiaa. Ensinnäkin ihmisen maankäyttö: kun sudelle so-pivaa villiä tai melkein villiä luontoa on entistä vähemmän olemassa, sudella on kaksi vaih-toehtoa — joko haipua pois tai sitten vieraila ihmisten käyttämillä alueilla, joista jälkim-äinen vaihtoehto resonoi vahvasti susiin liittyvien ennakkoluulojen ja jopa susivihan kanssa. Salametsästys on viime vuosina lisääntynyt. Ei-tieteelliset kannanhoitoneuvot ja -käytännöt ovat lisääntyneet.

Susien kannanhoidosta säättäminen ilman normaalia asiantuntijakonsultaatiota — eli käytännössä lain lausuntokierrosta ja koirasusien osalta myös valiokunnassa kuultuja asiantuntijoita — on osa tätä epätieteellistä suden mystifointia sellaisena pahana, jonka kohdalla normaalit ajattelun tavat eivät ikään kuin toimisi. Se ei ole säädösprosessillemme kunniaksi, eikä niin tärkeässä asiassa kuin susien kohdalla missään tapauksessa saisi niin sanotusti vetää tunteella. Mainittakoon vielä erikseen, että suurpedoilla on niiden itseisar-von lisäksi iso, joskin toistaiseksi heikosti tutkittu yhteys biodiversiteettiin. Varovaisuus-periaate paitsi susien myös luontokadon osalta tukisi tässä vahvasti tietopohjaista lähesty-mistapaa.

Me emme tarkalleen tiedä, mitä susi tuntee tai ajattelee. Jos ollaan tarkkoja, en voi tie-tää, mitä edustaja Hassi eturivissä tuntee tai ajattelee, koska toisen elävän olennon nahkoi-hin ei ole pääsyä. Mutta viime vuosina eläintutkimus on kuitenkin vakuuttunut siitä, että susi on kognitiivisesti kyvykäs. Se on älykäs ongelmanratkaisija, älykkäämpi kuin koira. Se on leikkisä: sudenpennut osaavat jopa hakea palloa yhdessä ihmisen kanssa. Susi suree menehtyneitä laumansa jäseniä ulvomalla jopa viikkoja kuoleman jälkeen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2022 vp

Kukaan koiranomistaja ei epäile, etteikö hänen lemmikkinsä ollessa kyseessä olisi kyse tuntevasta ja päättelyyn kykenevästä yksilöstä. [Anne Kalmarin välihuuto] Oleellinen kysymys onkin: jos kyseessä olisi oma koirasi, mitä toimia suosittelisit — summittaista tappamislainsäädäntöä vaiko tutkitusti toimivia keinoja vahinkojen ennaltaehkäisyyn ja, niiltä osin kuin ne eivät riitä, kohdennettua ja tarkkaan harkittua, tutkimustietoon perustuvaa harvennusta?

Arvoisa puhemies! Liikun itse viikoittain metsissä, joissa on aina silloin tällöin susihavaintoja. Itseni puolesta en tietysti pelkää, mutta silloin tällöin kiistatta käy mielessä koirani turvallisuus. Hukka vie joka vuosi joitakin kymmeniä koiria, ja vaikka tätä määrää voidaan merkittävästi vähentää erilaisin toimin, kokonaan vaara ei tietysti katoa niin kauan kuin susia metsissä liikkuu. Sitten kuitenkin kehotan itseäni ylös myyttisen susipelon suosta ja ottamaan järjen käteen. Muistutan itselleni, että auto on monikymmenkertaisesti vaarallisempi rakkaalle lemmikilleni kuin susi, ja siitä huolimatta en vaadi kaikkia Suomen autoja romuttamolle, en edes kohdennettua autojen romuttamista siellä, missä minä ja koirani liikumme. Muistutan itselleni, että lähes yhtä vaarallisia kuin sudet ovat kyyt, hissit ja suklaa. Näiden muiden kuin susien kohdalla en kuitenkaan turvaudu niihin keinoihin, joihin valiokunta on nyt mietinnössään päätenyt. En pelkää vaan varaudun. Etsin ne keinot, joilla pystyn reaaliset mutta verraten epätodennäköiset riskit ottamaan huomioon, koska rationaliteetin ja tutkitun tiedon sivuuttaminen olisi vallan väärinkäyttöä.

Arvoisa puhemies! Susi oli täällä ensin. Me tulimme vasta paljon myöhemmin. [Anne Kalmar: Ei ainakaan ennallistamisvuonna 52 ollut yhtään sutta!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Simula.

18.06 Jenna Simula ps: Arvoisa puhemies! Metsästyslain muutos, niin kutsuttu susipykälä, sai loppuvaiheessa ikäviä piirteitä, kun koko asia oli lähellä raueta vasemmistoliiton ja sosiaalidemokraattien jäsenten marssiessa ulos maa- ja metsätalousvaliokunnan kokouksesta viime keskiviikkona. Onneksi asia saatiin käsiteltyä ja etenemään myös tänne täysistuntoon, kun esitin sitä torstain kokouksessa esityslistalle. [Anne Kalmar: Kiitos teille!]

Eduskunta nimenomaan edellytti hallitusta antamaan esityksen metsästyslain 41 a §:n muuttamiseksi, joten on ihan kohtuullista, että se viedään nyt maaliin, monestakin syystä. Metsästyslain muutos on tietysti vain yksi osa sitä toimenpidepakettia, minkä eduskunta hyväksyi suden kannanhoidollista metsästystä käsitelleen kansalaisaloitteen käsittelyn yhteydessä, yksi osa sudenmetsästyksen edellytysten parantamiseksi, mutta tärkeä sellainen. Ihmiset odottavat ratkaisua susiongelmiin, ja he ansaitsevat viimein keinoja sekä ratkaisuja. Ei tee hyvää eduskunnan ja viranomaisten luotettavuudelle tai uskottavuudelle, jos vuodesta toiseen tämä asia junnaa paikallaan eikä toimia näy.

On ikävä tosiasia, ettei nykyinen suurpetopolitiikka ole hyväksi sudelle itselleen tai luonnonsuojelulle muutenkaan. Kun ylisuojellaan eikä anneta laillisia keinoja säädellä susikantoja sekä ennaltaehkäistä tai puuttua susien aiheuttamiin ongelmiin, se tuskastuttaa. Se vie uskottavuuden. Se saa aikaan susivihaa, vastakkainasettelua, pahimmillaan tarpeen ottaa oikeus omiin käsiin. Susien kenties vähältä tuntuva määrä antaa virheellisen kuvan siitä, kuinka iso ongelma Suomen susipolitiikka on siellä, missä susireviirit ovat. Susi on pahimmillaan navetassa ja pihassa toistuvasti vieraileva suurpeto, joka syö lampaat laitumelta, koirat pihasta ja metsästyskoirat metsästysreissulla jopa näköetäisyydeltä. Parhaimmillaan susi on ihmistä, koiraa ja jo pelkästään ihmisen hajua pelkäävä metsien asukas, jota

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2022 vp

ei juuri edes näe — kuten karhu, ja karhuahan me myös metsästämme, arvostamme ja kunioitamme.

Pidän harmillisena ja hiukan kyseenalaisenakin sitä, että ylipäänsä koko kansalaisaloitetta vastustaneet vihreät saattoivat hallituspuolueena olla yrittämässä vesittää vaatimuksillaan tätä asiaa. Eduskunnan selkeä enemmistö kannatti suden kannanhoidollista metsästystä. Sekä tämän pykälän muuttamisen että siitä annettavan mietinnön on heijastettava sitä tahtotilaa.

Arvoisa puhemies! Maailma ei ole valmis, eikä tämä pykälämuutoskaan ole kannanhoidolliseen sudenmetsästyksen mikään autuaaksi tekevä muutos, vaan se on osa kokonaisuutta, ja työn on jatkuttava. Ihmiset maaseudulla ansaitsevat sen, samoin kuin susi itsekin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Edustaja Eestilä.

18.09 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! On kyllä hyvä, että tämä lakiesitys on nyt täällä ensimmäisessä käsittelyssä, sillä ei tämä aivan itsestäänselvyys ollut. Täytyy nyt ensinnäkin hieman käyttää jonkunmoinen katsaus tähän eduskunnan ja hallituksen toimivaltakysymykseen. Tämähän ei ollut normaali hallituksen esitys, vaan eduskunta on velvoittanut valtioneuvostoa tuomaan tämän 41 a §:n täsmennyksen tähän saliin viimeistään marraskuussa 2022. [Anne Kalmari: Juuri näin!] Ei ole oikein, että hallitus rupeaa itse miettimään, tuoko se tänne tätä vai eikö tuo ja tuo tämän niin viime metreillä, että aiheutetaan semmoinen sekasorto. Ja kuten täällä edustaja Simula sanoi, jos oppositiopuolueet — kokoomus, perussuomalaiset, KD — eivät olisi olleet aktiivisia ja hereillä, niin tämäkin laki olisi jäänyt tässä eduskunnassa säätämättä. [Anne Kalmari: Se on totta!] Ja kiitos myös keskustalle, joka sitten huomasi tämän virheen ja tuli meidän opposition tueksi, koska se oli eduskunnan tahto, se ei ole hallituksen tahto. Ja tämä on syytä kyllä nyt pöntössä vakavasti todeta tulevaisuutta varten, että hallituksen täytyy noudattaa eduskunnan tahtoa.

Mutta, arvoisa puheenjohtaja, suuresti arvostamani edustaja Kontula suoraan sanoen ei ollut kovin uskottava omassa puheenvuorossaan. Älkää tehkö tämmöisellä asialla identiteettipolitiikkaa ja älkää käyttäkö semmoisia termejä aidoista ja muista, jotka eivät käytännössä pidä lainkaan paikkaansa. Ei itärajalla ole susille aitaakaan eikä tule koskaan olemaan. Ne pääsevät siellä vapaasti liikkumaan ja niitä todella liikkuu ja paljon. Niiden viestien mukaan, mitä itselleni tulee, ei ole koskaan ollut näin paljon susia raja-alueilla kuin tänään. Eikä täällä kukaan ole kiilusilmäisesti susia tappamassa, vaan me puolustamme itäsuomalaisten ja muualla asuvien ihmisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan ja harjoittaa koiralla metsästystä ja suojella omaisuutta ja elää rauhassa. Siitä tässä on kysymys, mutta voihan tämänkin kääntää vastakkainasetteluksi ja alkaa sitten kouhottamaan urbaani-ihmisiä, joilla ei ole enää kovinkaan paljon kykyä tiedostaa eikä ymmärtää, miten asiat ovat siellä maaseudulla ja niillä alueilla, missä ihmiset oikeasti kärsivät ja alkavat jo menettää uskonsa koko lainsäädäntöön. Eli kohtalaisen vakavasta asiasta on kysymys.

Arvoisa puhemies! ”Valiokunta katsoo, että kannanhoidollinen metsästys on välttämättömyys sosiaalisen kestävyys turvaamiseksi” on tärkeä lause, ja jos eduskunta tämän hyväksyy — niin kuin toivon — niin silloin me pystymme ottamaan täällä kantaa, että tämä sosiaalinen kestävyys on myös se asia, joka pitää ottaa huomioon. Ja niin kuin äsken totesin, jos me emme tässä talossa hoida tätä asiaa, niin ihmiset menettävät luottamuksen koko järjestelmään — ja se ei ole minkään etu, koska se resonoi sitten muihinkin kysymyksiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2022 vp

Siinä mielessä pidän kyllä tärkeänä, että tämä eduskunta nyt käsittelee tämän asian ja ottaa tähän kantaa.

”Valiokunnan käsityksen mukaan tilanteessa, jossa ehdotetun 41 a §:n mukaiset edellytykset täyttyvät, poikkeuslupa sutta, karhua, saukkoa ja ilvestä koskien voidaan myöntää luontodirektiivin tavoitteita toteuttavaan kannanhoidolliseen metsästyksen maa- ja metsätalousministeriön kannanhoitosuunnitelmassa vahvistetulla tavalla.” Tämä on nyt eduskunnan tahto, ja käsitykseni mukaan eduskunta tämmöisissä kiistanalaisissa tilanteissa määrittelee suunnan ja linjan.

Ottaisin vielä esille sen, mitä valiokunta mietintöön on kirjannut: ”Esimerkiksi suden osalta kriteerin tulkinta ei voi tarkoittaa tiettyä yksilöä, vaan alueellista, tietyllä reviirillä liikkuvaan laumaan tai pariin kohdentuvaa valikoivaa pyyntiä. Kannanhoidollisten poikkeuslupapäätösten vaikutuksia tulee seurata ja poikkeuslupapäätösten täytäntöönpanoa tulee valvoa.” Tietenkin — eihän näitä kukaan summassa ammu, eikä vain sen takia, että niitä pitää ampua, vaan sen takia, jos turvallisuus ja muiden eläinten uhanalaisuus ovat jollakin tavalla uhattuina. Vielä puheen lopussa, arvoisa puhemies, palaan tähän.

”Lopuksi valiokunnan mielestä metsästyslain 41 a §:ssä tarkoitettua poikkeuslupaa ei tule edellyttää tilanteessa, jossa on tarpeen poistaa koirasusia sisältävä susilauma. Koirasusi on luonnon monimuotoisuutta uhkaava vieraslaji. Koirasusia sisältävästä laumasta koirasusien poistaminen erikseen ei käytännössä ole mahdollista muutoin kuin poistamalla koko lauma viranomaisten toimesta. Tehtävä voidaan viranomaisten määräyksellä antaa myös suurriistavirka-aputehtävänä metsästäjien hoidettavaksi.” Arvoisa puhemies, tämän pitäisi olla selvää tekstiä.

Arvoisa puhemies, otan vielä lopuksi tämän, jos sallitte, tämä on sen verran tärkeä asia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Sallin, sallin. Tässä on teillä vielä pari minuuttia aikaa.

Joo. — Tämä on ollut niin kiistanalainen. ”Suojeltu susi syö vielä harvinaisempia metsäpeuroja Kainuussa”, tämä on Helsingin Sanomissa ollut artikkeli. Ja susia elää kuitenkin siellä täällä maailmassa sen verran, että Kansainvälinen luonnonsuojeluliitto IUCN on luokitellut lajin elinvoimaiseksi, siis 2016. Mutta sen sijaan metsäpeura, joka elää Kainuussa, on uhanalainen, niin että kyllä tämäkin asia pitäisi tässä eduskunnassa ottaa huomioon. ”Jos haaskaruokintaa jatkuu pitkään ja säännöllisesti” — kuten Kuhmossa — ”paikalliset petokannat saattavat karata luonnon sääntelystä”, tutkija Antti Paasivaara toteaa. Pidän Paasivaaraa parhaana metsäpeuratutkijana Suomessa. En tiedä, löytyykö tästä salista joku, joka on eri mieltä.

Mutta mitä sanoo Ilpo Kojola, tunnustettu susitutkija: ”Petokantaa kokonaisuudessaan pitää säädellä siellä, missä peurat elävät.” Jos tieteellistä tietoa halutaan tähän saliin tuoda — nyt täällä on kaksi semmoista ihmistä, jotka näitä asioita ovat tuoneet esille — niin ihmettelen, jos täällä löytyy vielä joku, joka väittää vastaan, että tämäkään asia ei olisi tieteellisesti tutkittu. Parhaat tutkijat ovat näin arvioineet.

Arvoisa puhemies! Lopetan tämän asian — ainakin tässä eduskunnassa, tulevaisuudesta en tiedä. Viimeisenä puheenvuorona: Olipa mikä asia tahansa, niin arvostan niitä kansanedustajia, joilla on erilainen näkemys, mutta minä toivon, että näistä asioista ei tehdä identiteettipolitiikkaa eikä jaeta suomalaisia jakavalla tavalla, koska se ei edistä kenenkään hyvinvointia, vaan se vain tuottaa pitkäaikaista pahoinvointia kaikille. Ja tässä suhteessa, jos

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2022 vp

perjantaina eduskunta tämän mietinnön ja pykälän hyväksyy, niin koen, että tämä eduskunta on tehnyt suuren työn. Mutta kuten edustaja Simula täällä sanoi, työ jatkuu järkipäisenä ja ihmisten näkemykset huomioon ottaen, omaisuudensuojaa korostaen ja tietenkin myös suomalaista kulttuuria edistäen, ja suomalaiseen kulttuuriin kuuluu myös metsästyksessä rauha ja metsästyskoirien avulla tapahtuen.

Arvoisa puhemies, kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia, edustaja Eestilä. — Edustaja Hassi.

18.16 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Olen pahoillani siitä, että maa- ja metsätalousvaliokunnan enemmistö antaa susivihan ja metsästäjäjärjestöjen yksipuolisen näkemyksen ohjata toimintaansa. Maa- ja metsätalousvaliokunnan enemmistö ei tyytynyt hallituksen esityksen mukaiseen pykälämuutokseen vaan haluaa ruveta sanelemaan myös sitä, miten oikeusistuimien pitää EU-lainsäädäntöä tulkita, ja tässä ottaa ohjeensa, siis valiokunnan enemmistö, metsästäjäjärjestöiltä eikä tieteellisiltä asiantuntijoilta. [Sanna Antikainen: Tietävät enemmän kuin te!] Sitä pykälämuutostakaan me vihreät emme varsinaisesti olisi halunneet, [Sanna Antikainen: No ettepä tietenkään!] mutta sen väännön hävisimme jo viime syksynä täysistuntoäänestyksessä, joten emme sitä ole sinänsä riitauttaneet. Hallituksen esittämä pykälämuutos menee maa- ja metsätalousministeriön mukaan niin pitkälle sudenmetsästyksen kriteerien löysentämisen suuntaan kuin on mahdollista rikkomatta EU-lainsäädäntöä, mutta tähän maa- ja metsätalousvaliokunnan enemmistö ei halunnut tyytyä vaan ryhtyi oikeusvaltion periaatteista välittämättä antamaan oikeuslaitokselle tulkintaohjeita metsästäjäjärjestöjen kirjoittamien nuottien pohjalta.

Tämän susivihan ohella susikeskustelun ongelma on se, että puhutaan kannanhoidollisesta metsästyksessä ikään kuin se itsestäänselvästi olisi vain tai lähinnä susien lukumäärän vähentämistä. Kun puhutaan kannanhoidollisesta metsästyksessä tai annetaan siihen lupia, niin tavoitteen pitää tietenkin liittyä kannanhoitoon, ei pelkästään susien lukumäärään, ja tavoitteen pitää tietenkin olla direktiivin tavoitteen mukainen. Tämän ovat myös oikeusistuimet todenneet, ja juuri siihen maa- ja metsätalousvaliokunnan enemmistö ymmärtääkseni on tyytymätön.

Siitä ei ole erimielisyyttä, että vaaraa aiheuttavia susiyksilöitä pitää voida ampua, mutta se teksti, mitä maa- ja metsätalousvaliokunnan enemmistö halusi mietintöön perusteluihin kirjoittaa ja mikä mielestäni olisi saanut jäädä siitä pois, sanoo, että kun on häiriötä aiheuttavia susia, niin pitää voida kohdistaa metsästys myös laumoihin. No tätähän on kokeiltu. Viimeksi kun tätä tehtiin, niin ammuttiin laumojen alfayksilöitä. Laumat hajosivat sen seurauksena, ja koska vaaraa aiheuttavat sudet enimmäkseen ovat yksinäisiä susia, vaaraa aiheuttavien susien määrä ja niiden aiheuttamat ongelmat lisääntyivät, mikä sitten ikään kuin melkein pakotti metsästäämään lisää, mikä sitten johti dramaattiseen susien määrän vähenemiseen. Silloin kun susi toimii lauman jäsenenä, lauma pystyy metsästäämään esimerkiksi hirviä; sen sijaan yksinäiset sudet joutuvat saalistamaan pienempää saalista, kuten koiria. Tämän johdosta tällainen umpimähkäinen laumoihin kohdistuva sudenmetsästys ei vähennä niitä ongelmia, mitä susien kanssa on.

Edustaja Kontula jo totesi, että luonnonvarojen tutkimuskeskus viime vuonna päätyi tutkimuksen jälkeen näkemykseen siitä, mikä olisi Suomessa suden suotuisan suojelun taso. Luken arvio on, että se olisi noin tuhat sutta, pienempikin lukumäärä riittäisi, mikäli Lounais-Suomen ja pohjoisemman, itäisen Suomen susikannat olisivat yhteydessä keskenään,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2022 vp

pääsisivät vaihtamaan geenejä, mutta näin ei tällä hetkellä ole. Tässä suotuisan suojelun tassaahan ei siis ole kysymys pelkästään lukumäärästä vaan myöskin siitä, mikä on lajin geeniperimän monimuotoisuus.

Ja lopuksi totean, että ihmettelen sitä, että meitä neliökilometreinä paljon pienemmissä maissa pärjätään samankokoisten tai isompien susimäärien kanssa. Virossa pärjätään noin 500:n, Liettuassa noin 600:n, Latviassa noin 900 suden kanssa [Jenna Simulan välihuuto] ja Romaniassa, Turkissa ja Espanjassa tuhansien susien kanssa. [Sanna Antikainen: Siellä metsästetään!] Niissä maissa on varmasti menetelmiä suden ja ihmisen rinnakkainelun toteuttamiseksi, [Anne Kalmari: Kannanhoidollinen metsästys! — Sanna Antikainen: Metsästys se on! — Puhemies koputtaa] joista me myös voimme ottaa oppia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitoksia. — Ja nyt edustaja Pitko.

18.22 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Susi on tärkeä osa maamme luontoa. Se on meidän ekosysteemien avainlaji, ja sillä on tärkeä osa Suomen luonnon tasapainon säätelijänä. Susi muun muassa estää hirvieläinten kantoja kasvamasta liian suuriksi. Siellä, missä on susilauman reviiri, myös metsäkanalinnut yleensä voivat paremmin, koska muun muassa supikoiria ei ole liikaa. Susi on arvokas osa meidän luontoa. Se on arvokas myös yksilönä.

Susien poistamista luonnosta halutaan tehdä sen takia, että metsästyskulttuuri voisi paremmin. Pidän tätä aika absurdina — sitä, että luonnosta pitäisi poistaa petoeläin, jotta ihmisen kesyttämä koira voisi juoksennella siellä rauhassa. [Sanna Antikainen: Kukaan ei ole vaatinut poistamista!] Mielestäni tämä on irtokuva terveestä luontosuhteesta. [Sanna Antikainen: Teidän puheenne on! — Puhemies: Shh!] Minun mielestäni kestävä metsästäminen kunnioittaa luontoa, ei hävitä sitä. Kaukana vastuullisesta metsästämisestä on myös Suomessa rehottava salametsästys. Suden yleisin kuolinsyy Suomessa on edelleen joutua laittoman salametsästyksen uhriksi. On myös arvioitu, että osa pihoille tulevista susista voi olla juuri salametsästyksen syystä siellä, joko loukkaantuneena tai laumastaan erotettuna.

Itse pidän tärkeänä, että suden kannanhoidollista metsästystä ei aloiteta ennen kuin tieteiliseen tutkimukseen perustuva suden suotuisan suojelutason viitearvon vähimmäistaso on saavutettu. Huomautan myös, että luontodirektiivin mukaan suden metsästämisestä pääasiallinen tavoite ei voi olla susien lukumäärän vähentäminen, vaan sillä täytyy olla susikantaan liittyvä muu tavoite. Suden metsästämisessä ylipäänsä mielestäni pitäisi noudattaa varovaisuusperiaatetta, ja ennen kuin me olemme suden osalta paremmalla tasolla, pitäisi metsästäminen kohdentaa vain vaaraa aiheuttaviin susiin.

Luonnonvarakeskus on tehnyt valtavan hyvää työtä suden lukumääräarvion suhteen kuin myös suden suotuisan suojelutason viitearvon määrittelyn kanssa. Tämän työn perusteella on päivänselvää, että Suomen nykyinen susikanta on liian pieni säilyäkseen geneettisesti elinvoimaisena. Tutkimus ei ole kertonut meille eksaktia lukumäärää, mutta se on kertonut meille haarukan, ja tämä lopullinen viitearvo riippuu päätöksentekijöiden tekemistä valinnoista ja muun muassa halusta ja mahdollisuudesta ottaa riskiä sen suhteen. Tätä lopullista lukumäärää me odottelemme vielä ministeriöstä. Joka tapauksessa meillä on melko tarkkaa tietoa suden määrästä tällä hetkellä, ja se on aivan liian pieni, että sitä voitaisiin nykyisestä pienentää, ja siihenhän tällä kannanhoidollisella metsästämisellä ja tällä eduskunnan syksyllä hyväksymällä kansalaisaloitteella pyritään: ei siis kasvattamaan lukumäärää vaan pienentämään sitä. Tutkijoiden mukaan kuitenkin Suomeen mahtuisi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2022 vp

noin 1 200 sutta, mutta me olemme tällä hetkellä reilusti alle 500:ssa. Monesti katsotaan Ruotsiin ja Norjaan, ja siellä geneettisesti elinvoimainen susikanta on määritelty 170 yksilöksi. He ovat valinneet laskentatavaksi tälle viitearvolle, vähimmäistasolle, että tuplataan tämä geneettisen elinvoimaisen susikannan määrä, ja siksi viitearvo on 340. Suomessa tämä olisi vähintään 1 000 yksilöä, jos se geneettisesti pienin elinvoimainen populaatioko-ko on 500.

Täällä perussuomalaiset moittivat, että vihreät ovat esittäneet vaatimuksia ja että tämä ei siksi olisi edennyt. Meille on koko ajan käynyt, kuten tässä edustaja Hassi sanoi, että tämä laki etenee, koska se on osa eduskunnan hyväksymää kansalaisaloitetta viime syksyltä, mutta kyllä meillä oli myös vaatimuksia. Ne vaatimukset olivat, että perustetaan meidän kuulemiin asiantuntijoihin ja että ei lähdetä neuvomaan oikeuslaitoksia EU-direktiivien tulkinnassa. Valitettavasti jäimme vihreinä yksin tämän kanssa valiokunnassa, mutta tulemme esittämään kuitenkin ponnen tähän nyt pöydällä olevaan lakiesitykseen ja niin, että nimenomaan tämän kannanhoidollisen metsästyksen ainoa tavoite ei voi olla susien lukumäärän vähentäminen vaan sillä pitää olla susikantaan liittyvä muu tavoite ja että erityisesti niin kauan kun suden suojelun tasoa ei ole saavutettu, valikoivan metsästyksen tulee kohdistua haittaa tai vaaraa aiheuttaviin yksilöihin. Emme kannata sitä, että sitä kohdistetaan jatkossakaan laumoihin. Toivomme myös, että tämä esille nostettu koirasusiongelmalla on asia, jonka valtioneuvosto ja ministeriö ottaa käsittelyyn ja miettii keinoja ratkaista sitä. Emme pitäneet valiokunnassa siitä, että tähän asiaan nostettiin tämä koirasusioingelmalla, kun emme valiokunnassa tästä asiasta kuulleet asiantuntijoita. Jos jossakin niin tällaisissa asioissa tulisi aina perustaa tutkittuun tietoon, asiantuntijatietoon, kun päätämme petopoliitiikasta. Mutta haluan korostaa, että tähän pykälään emme ole tekemässä muutoksia, koska se on eduskunnassa jo kerran kertaalleen hävitty.

Lopuksi haluan sanoa, että ihmisen ja suden yhteiselön parantamiseksi on meillä kyllä Suomessa varsin paljon tehtävää. Erityisesti rehottava susiviha on iso este sille, että ymmärrys yhteiselölle kasvaisi. Näen tärkeänä tämän tieteellisen tiedon hyödyntämisen. Ymmärryksen lisääminen sudesta ja myös sen käyttäytymisestä ja siitä, että susi ei ole vaarallinen ihmiselle, on kaikista oleellisinta. Susi pelkää ihmistä, toisin kuin monesti pelotellaan.

Toivon myös, että me tässä yhteiskunnassa enemmän kiinnitettäisiin huomiota siihen, miten me voimme varautua suden esimerkiksi kotieläimille aiheuttamiin haittoihin. Tässä SusiLIFE-hankkeessa on paljon toimia kerätty ja tutkittu, miten susilta voidaan paremmin suojautua esimerkiksi erilaisilla pelottimilla ja rakennelmilla. Harmi, että niistä niin harvoin kuullaan tai niitä myöskään edes kovinkaan paljoa rahoitetaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Koponen, Ari.

18.29 Ari Koponen ps: Arvoisa puhemies! Täällä edellä puhuttiin, miten joissain maissa on enemmän susia ja ne pystyvät siellä elämään. Siihen on aivan selkeä syy, ja se on se, että näissä maissa harrastetaan kannanhoidollista metsästystä, jolloin sudelle tulee ihmisar-kuus ja se ei pyöri pihossa tai kotieläinten kimpussa vaan on erämaissa, minne se kuuluu. Tähän liittyy myös täällä puhuttu susiviha. Eli ihmiset kokevat vääryyttä, kun pihasta haetaan koiria tai muita lemmikkieläimiä tai karjaa, ja tästä syntyy se susiviha, koska asialle ei pystytäkään tekemään, koska kannanhoidollinen metsästys ei ole täällä Suomessa sallit-tua.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2022 vp

Tämänkin asian käsittelyssä huomasi, miten tärkeää on, että edustajien joukosta löytyy metsästäviä ja suomalaista eräperinnettä vaalivia kansanedustajia. Metsästäjille haluaisin sanoa, että meitä kortinhaltijoita on Suomessa yli 300 000. Meillä on yhteinen perinteikäs, arvokas harrastus, mikä on monille myös paljon enemmän: se on elämäntapa. Ei nälvitä toisiamme, vaan pidetään yhtä. Se takaa myös tuleville sukupolville tärkeän metsästyskulttuurin säilymisen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitoksia. — Ja seuraavaksi edustaja Kalmari.

18.31 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Susi kuuluu metsään, ei pihapiiriin. Suden luontainen ihmisarkuus on palautettava. Meillä on esimerkki Romaniasta karhun kohdalla siitä, mitä tapahtuu, kun ihmisarkuus lähtee pois. Siellä karhut ovat jo surmanneet useita ihmisiä. [Sanna Antikainen: Vihreät haluavat samaa Suomeen!]

Ikiaikainen suomalainen metsästyskulttuuri, jossa koirat työskentelevät itsenäisesti etäällä ohjaajasta, on turvattu. Omaisuuden suojausta tulee voida huolehtia. Elinkeinon harjoittamisen ja kotieläinten laiduntamisen tulee olla mahdollista. Kun harjoitamme kannanhoidollista metsästystä, suden hyväksyttävyyden paranevat, turvallisuus maaseudulla paranevat ja myös uhanalaisen metsäpeurakannan säilyttäminen helpottuu. Maailmassa on noin 300 000 sutta ja alle 2 500 metsäpeuraa. Olen siksi erittäin mielissäni, että saimme tämän pykälämuutoksen maaliin, ja tämä pykälämuutos ottaa nyt huomioon myös sosiaaliset perusteet, aivan kuten muissakin maissa direktiiviä on tulkittu. Luulen, että loppupelissä, jos tämä kannanhoidollinen metsästys nyt sitten pystyy paremmin etenemään, siinä voittaa myös susi siinä mielessä, että kun se hyväksyttävyyden paranevat ja susi siirtyy reviireineen sinne, missä ihmisiä ei ole, niin se saa rauhassa Suomen metsissä paljon paremmin olla.

On erittäin helppoa arvostella tai sanoa, että suden kannanhoidollista metsästystä ei pitäisi olla, jos asuu jossain kerrostalon viidennessä kerroksessa. Mutta jos asuu alueilla, missä on nähnyt raadeltuja lampaita tai koiria, niin totuus muuttuu vähän toisenlaiseksi. Jos asuu alueilla, joissa lapset eivät enää uskalla kulkea kouluun, kun on todellinen uhka siitä, että susi niitä raatelee, niin todellisuus on hieman toisenlaista. Mielestäni ihmiset ovat yhtä arvokkaita niin täällä etelän suurissa keskuksissa kuin haja-asutusalueella.

Ja toivoisin, että tällä meidän mietinnöllämme on nyt sitten merkitystä myös siihen epäterveeseen tilanteeseen, että meillä Tapiola-eläinsuojeluyhdistyksen etäpesäkkeet tekevät valituksia, tehtailevat valituksia pöytälaatikkoyhdistyksissä, [Sanna Antikainen: Kiusallaan!] ja sitten oikeuslaitos näitä tulkitsee kireimmän mukaan. Näinhän ei voi olla, [Puhemies koputtaa] jos Suomen ylin päätöksentekotaho on päättänyt toisin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Autto.

18.34 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Tässä ilta etenee, mutta puhujalistan pituudesta päätellen tämä kysymys on sellainen, joka suomalaisia puhuttaa, kun suomalaisten edustajinakin kaikki olemme kokoontuneet asiaa pohtimaan. Haluan kiittää maa- ja metsätalousvaliokuntaa paneutumisesta asiaan. Haluan kiittää maa- ja metsätalousvaliokuntaa siitä, että on kuultu niiden alueiden ihmisiä, joissa tämä susikysymys koetaan ongelmaksi ja aiemmin harjoitettu politiikka koetaan ongelmaksi.

Aivan kuten tässä edellä hyvin puhui esimerkiksi valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Kalmari, uskon näin, että tämän lakimuutoksen myötä päästään paremmin siihen tasapai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2022 vp

noon, että myöskin suden hyväksyttävyyys osana Suomen luontoa — merkittävänä, vahvana petoeläimenä ja laumojen muodostavana petoeläimenä — paranee, kun taas pystytään tällä kannanhoidollisella metsästyksellä huolehtimaan siitä, että myöskin ne pedon väistämättä aiheuttamat haitat pysyvät kurissa. Edustaja Eestilä puhui mielestäni aiemmin todella hienosti tästä asiasta, enkä lähde näitä asioita tässä omassa puheenvuorossani toistamaan, jotta kaikki pääsevät ääneen tästä.

Mutta vielä totean sen, että kyllähän ihminen on myös osa luontoa, koira ihmisen kumppanina on myös osa luontoa, ja ihmisellä ja koiralla on myöskin oltava paikka Suomen metsissä. Ja kun sudet ovat yleistyneet viime vuosina ja metsästäjät ovat joutuneet käymään varovaisemmiksi koiran kanssa metsästäessä, niin se on tuonut taas erilaisia sosiaalisia paineita vaikkapa niin, että kun kaikkein pohjoisimmassa Suomessa on valtion maita, niin sinne on suuntautunut aika voimakastakin metsästyspainetta täältä etelämmästä Suomesta, jossa metsästäjät taas ovat petojen yleistymisen myötä joutuneet olemaan varovaisempia koiran kanssa metsästämisessä. Tämä on aiheuttanut myös sosiaalisia paineita, eli nämä paineet, jotka suden myötä tulevat, eivät kohdistu vain niille alueille, joissa näitä kasvavia susilaumojen on ollut.

On tärkeää, että maa- ja metsätalousvaliokunta on tässä ottanut laajemminkin näkökulmia huomioon. Se on arvokasta, ja kiitän siitä valiokuntaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Antikainen.

18.37 Sanna Antikainen ps: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Tässä keskustelua kuunnelllessani korvaani särähti edustaja Kontulan puheen epäloogisuus: ensiksi puheessanne vaaditte tieteellistä katsantokantaa, mutta sitten kuitenkin syylistyitte itse epätieteelliseen puheeseen. [Anna Kontula: Missä kohtaa?] Tarkoitin tällä sitä puhetta sudesta ja koirasta ja siitä eläinten liiallisesta inhimillistämisestä, joka ei tee näille eläimille itselleenkaan hyvää. Susi ja koira ovat viettiensä ja vaistoimensa varassa eläviä saalistajia. Niillä ei ole samanlaisia tunteita kuin meillä ihmisillä, vaikka toki myös kaikki eläimet tuntevat kipua ja tuskaa, eikä heille, tai niille, saa liiallisesti tuottaa kipua tai tuskaa.

Muutoinkin teidän puheenne, edustaja Kontula, oli selvä esimerkki siitä, miten käy, kun ihminen ei ymmärrä asiaa sen kontekstissa. Kutsuisinkin teidät nyt tutustumaan tuonne Pohjois-Karjalaan ja Pohjois-Savoon, jossa susi raatelee ja tappaa metsästäjien koiria harva se viikko. Tulisitte keskustelemaan ja kuuntelemaan näiden metsästäjien tarinoita. Ne ovat nimittäin aika koskettavia. Juuri itse vähän aikaa sitten keskustelin erään metsästäjän kanssa, jonka hienon ajokoiran susi oli raadellut. Oli ihme, että tämä koira selvisi. Tämä koira taisteli isoa sutta vastaan ja selvisi siitä, mutta vammat olivat erittäin, erittäin vakavia, ja todellakin tämä koiraparka joutui kokemaan paljon kipua ja tuskaa, joka teitä ei taida nyt kiinnostaa.

Arvoisa puhemies! Suden kannanhoidollinen metsästys on mielestäni myös itse asiassa hyväksi sudelle itselleenkin. Nimittäin tämä kannanhoidollinen metsästys pitää tämän susikannan sellaisena, että se takaa niille niiden tarvitseman ravinnon. En nyt tästä aiheesta jatka enää enempää, mutta sanottava on se, että tämä edustaja Hassin ja vihreiden jatkuva susivihan hokeminen on mielestäni yksinkertaisen törkeää kaikkia niitä kohtaan, jotka oikeasti joutuvat pelkäämään jopa omien lastensa hyvinvoinnin puolesta. Mutta tuntuu sille, että suomalaisten lasten turvallisuus ei ole koskaan teitä vihreitä hetkauttanut tippaakaan, varsinkin jos nämä lapset asuvat haja-asutusalueella. [Satu Hassi: Törkeä väite!] Toivon

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2022 vp

todella, että te olette lukeneet niitä uutisia, missä todella vanhemmat ovat joutuneet pelkäämään lastensa turvallisuuden puolesta, kun lapset ovat kävelleet aamuisin aikaisin kouluun ja siellä lähellä on ollut susia. Eikö teitä yhtään kiinnosta, mitä kaikkea kamalaa näille lapsille voisi tapahtua? [Mauri Peltokankaan välihuuto]

Arvoisa puhemies! Lopuksi haluan ihmetellä tätä vihreiden ja vasemmistoliiton metsästäjien ja Metsästäjäliiton jatkuvaa demonisointia. Toivotan edelleenkin teidät kaikki kyläilemään tuonne Savo-Karjalaan ja keskustelemaan paikallisten metsästäjien kanssa, koska halveksunnastanne päätellen ette ole sitä tehneet. Edustaja Pitko kertoi tässä aiemmin ja hoki tätä samaa vihreiden mantraa susivihasta ja vaati siihen toimia. Mielestäni tämän päivän keskustelun perusteella on selvää, että suurin ongelma on tämä vihreiden ja vasemmistoliiton rehovava metsästäjäviha ja metsästäjien jatkuva demonisointi. Haluaisin pyytää näiltä metsästäjiltä ja Metsästäjäliitolta vihreiden ja vasemmistoliiton puolesta anteeksi, koska tällainen jatkuva heidän alaspäin painaminensa aivan kuin heillä ei olisi minkäänlaista tietoa aiheesta on yksinkertaisen törkeää.

Lopuksi puutun vielä tähän edustaja Hassin puheeseen Viron suhteen. Otitte Viron esimerkiksi, mikä oli kyllä hyvin kuvaavaa sinällään, nimittäin Virossahan susia metsästetään ja vieläpä kohdennetusti niillä alueilla, missä on näitä ongelmia, ja tällä he myös säilyttävät tämän susien ihmisarkuuden, joten todellakin meidän pitäisi toimia niin kuin Virossa, ja selvää on, että susijahti on saatava Suomessa alkuun ja mitä pikimmiten. — Kiitos, arvoisa herra puhemies.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja seuraavaksi edustajat Kontula ja Hassi. Kontula ensin.

18.42 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Tässä tuli niin paljon opponointia, että tulin ihan pönttöön, että ehdin vastata kaikille.

Aloitetaanpa edustaja Antikaisesta. Väitätte, että olin inhimillistännyt susia ja koiria puheenvuorossani ja että se oli epätieteellinen. [Sanna Antikainen: Kyllä!] Osoittakaa minulle kohdat, niin toimitan lähteet. Puhetta valmistellessani kävin läpi aika merkittävän joukon susiin liittyvää tieteellistä tutkimusta, ettekä löydä puheestani sellaista kohtaa, johonka ei lähde löytyisi ainakaan näiltä osin.

Viittasitte myös siihen, että olisi hyvä tulla sinne teille päin kuuntelemaan koskettavia tarinoita siitä, mitä sudet ovat tehneet koirille. Kuten puheessani toin esille, Suomessa todella susi tappaa joitakin kymmeniä, tarkalleen ottaen vuosivaihtelu on 20—60 sutta, vuosittain. [Eduskunnasta: Vai koiraa?] — Anteeksi, koiraa. — Minä ymmärrän aivan loistavasti sen, millaista kärsimystä sille koiralle ja mikä ettei myös sille koiran omistajalle tuotaa tällainen tilanne. Mutta en tavoittanut puheenvuorostanne minkään näköistä kommentaaria siihen, miten muut erilaiset koirien tapaturmaiset kuolemat suhteutuvat siihen, mitenkä me sutta kohtelemme ja millä keinoin me koiriamme suojelemme silloin, kun sudesta on kysymys, mikä oman käsitykseni mukaan oli minun puheenvuoroni keskeinen pointti.

Siinä ei myöskään otettu kantaa siihen, että itse asiassa metsästyskoiralle huomattavasti vaarallisempi on metsästäjä kuin susi. [Sanna Antikaisen välihuuto] Pelkästään käytöshäiriöiden vuoksi metsästyskoiria tapetaan parisataa vuosittain, metsästyskyvyttömyyden vuoksikin yli 100 vuosittain, ylipäätään ilman sairausdiagnoosia suomenajokoiria tape-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2022 vp

taan melkein 1 000 vuodessa. Nämä ovat aika isoja lukuja, ainakin jos verrataan siihen, mitä sudet saavat aikaan.

Edustajille Autto ja Kalmari edelleen liittyen kysymykseen siitä, että sudet koetaan ongelmaksi: Se vaan on, jälleen tutkitusti, niin, että susien tappaminen ei sitä kokemusta muuta. Susien tappaminen lisää susiin liittyvää mystifiointia, ennakkoluuloja ja myös susivihaa, tutkitusti. [Anne Kalmari: Ei! — Hannu Hoskonen: Ei pidä paikkaansa! — Sanna Antikainen: Ei pidä paikkaansa!] Meillä sen sijaan on myös, tutkitusti, keinoja siihen, miten ihmisten suteen liittyviin pelkoihin voidaan vastata niin, että oikeasti niistä peloista päästään eroon. [Hannu Hoskonen: Voi hyvänen aika!] Tätä asiaa on puitu ympäri maailmaa aika paljon, joten tämä on semmoinen asia, jossa meidän ei tarvitse mennä ihan fiilis-pohjalta, ja oman puheenvuoroni keskeinen pointti olikin, miksi sitten mennään, kun ei kerran tarvitse.

Sitten edustaja Eestilälle: Tässä vain muutama tunti sitten kuuntelin edustaja Vehviläisen päätöspuheenvuoron, ja se oli kaikin puolin mainio. Siinä testamentattiin tuleville poliittikusukupolville ohjeita siitä, miten huomioida meidän jälkeemme tulevat ja mitkä ovat niitä suuria linjoja, joihin tässä kohtaa tuli kiinnittää huomiota. Te valitsitte hieman toisenlaisen lähestymistavan. Te päätitte paheksua yksittäistä politiikkaa, joka oli kehdannut mennä vaatimaan tutkimusperustaisuutta päätöksentekoon. Syytitte häntä identiteettipoliitikasta — oletteko aivan varma, että ymmärrätte, mitä se sana tarkoittaa [Mauri Peltokankaan välihuuto] — kouhottamisesta, urbaanisuuudesta, urbaanista ymmärtämättömyydestä.

Edustaja Eestilä, kuten omassa puheenvuorossani, jota aika suurpiirteisesti kuuntelitte, totesin, viikoittain liikun alueella, jossa myös sudet liikkuvat. Asun metsän reunassa. Kotiovestani metsä alkaa viiden metrin päästä. [Hannu Hoskonen välihuuto] Yhtään virhettä ette pystynyt puheestani löytämään siitä huolimatta, että se teidän mielestänne oli esimerkiksi nimenomaan sellaisesta puheenvuorosta, joka ei tieteeseen perustanut. Teille sanon siis saman kuin Antikaiselle: pankaapa sähköposti laulamaan ja osoittakaa ne virheet, niin minä panen ne lähteet tulemaan. [Markku Eestilä: Teidän virhe on asenne! — Sanna Antikainen: Tulkaa te tapaamaan metsästäjiä, niin ehkä se heidän jatkuva demonisointi loppuisi!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Hassi.

18.47 **Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! Minäkin ajattelin, että voisin puhua paikaltani, mutta kun edustaja Antikainen esitti kerrassaan törkeitä väitteitä, niin tulin puhujapönttöön. Edustaja Antikainen, millä ihmeen logiikalla sen toteaminen, että maa- ja metsätaloustalouden enemmistö on ottanut ohjeensa metsästäjäjärjestöiltä, on metsästäjävihaa, ja millä ihmeen logiikalla se, että sudenmetsästys pitää kohdistaa vaaraa ja haittaa aiheuttaviin yksilöihin, on välinpitämättömyyttä haja-asutusalueen lapsista ja aikuisista?

Mutta varsinaisesti, arvoisa puhemies, minun oli tarkoitus vielä puhua susien merkityksestä ekosysteemeille. 27 vuotta sitten Yellowstonen kansallispuistossa Yhdysvalloissa tehtiin koe, kun sinne palautettiin 14 sutta. Tavoitteena oli ensisijaisesti, että kansallispuiston liian suuri hirvikanta saataisiin kuriin. Tulos oli, että hirvien määrä vakiintui, mutta vielä tärkeämpää oli, että hirvien käytös muuttui. Hirvet ja hirvieläimet kaiken kaikkiaan alkoivat varoa avoimia rantoja, mikä johti siihen, että jokirantojen kasvillisuus, erilaiset pusikot ja marjat ynnä muut elpyivät, tuli kukkivia kasveja, pölyttäjiä, joiden perässä tulivat linnut, rantojen eroosio väheni, joet kapenivat, jokivesi puhdistui. Tuli myös uusia, alueel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2022 vp

ta jo poistuneita tai harvinaistuneita, nisäkkäitä, kuten saukkoja ja majavia. Eli toisin sanoen susien palauttamisella Yellowstonen kansallispuistoon oli dramaattinen myönteinen vaikutus kansallispuiston ekosysteemiin.

No miksi tuon tämän asian esille? Toisten asioiden käsittelyn yhteydessä maa- ja metsätalousvaliokunnassa olen oppinut, että meillä kovin suuren hirvikannan takia monille sellaisillekin paikoille, missä maaperän puolesta mänty olisi parempi puu, istutetaan kuusia, koska ne maistuvat hirvelle vähemmän kuin männyt. Toisaalta elämme ilmastomuutoksen aikaa. Ilmastomuutos lisää kaarnakuoriaistuhoja kuusissa. Minä mietin sitä, miten sudet voisivat vaikuttaa paitsi hirvikannan kokoon myös hirvien käyttäytymiseen ja miten se vaikuttaisi metsänhoitoon. Jotta saisimme näihin asioihin vastauksen, tarvitsisimme lisää tutkittua tietoa. [Hannu Hoskosen välihuuto] Mutta en ole ollenkaan varma siitä, että metsänomistajan etu on se, mitä metsästäjäjärjestöt tällä hetkellä haluavat, eli se, että susia on mahdollisimman vähän. [Mauri Peltokangas: Eihän se noin mene! — Hannu Hoskonen: Ei se noin mene!] Eli sitä, mikä suden rooli on ja mikä sen rooli voi olla ekosysteemissä ja mitä se merkitsee muun muassa metsänhoidolle, mielestäni pitäisi tutkia.

Ja tosiaan asenne, josta puhuttiin — oliko se nyt edustaja Eestilä, joka puhui — voisi olla neutraali, se, että odotamme tutkittua tietoa ennen kuin ryhdymme hutkimaan. [Mauri Peltokangas: Kuunnelkaa itseänne, neutraalisuudella!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitoksia. — Edustaja Simula.

18.51 Jenna Simula ps: Arvoisa puhemies! Täytyy kommentoida edustaja Pitkon puhetta siltä osin kuin se koski koiralla metsästämistä. Koiran kanssa metsästäminen on eettisin mahdollinen tapa metsästää, ja se on ainoa oikeasti toimiva tapa pitää esimerkiksi hirvikannat kurissa. Se säästää siis ihmishenkiä, se parantaa metsien kasvua — käytännössä siis niitä teidän arvostamianne hiilinielujuja. Koira hakee haavakot, koira jäljestää kolarihirvet. Ei voi kyllä vähätellä koiran merkitystä metsästykselle ja koko yhteiskunnalle. Koiralla metsästäminen on yksi peruste sille, miksi kannanhoidollista metsästystä on voitava harjoittaa ja palauttaa sudelle pelko ihmistä ja ihmisen parasta ystävää eli koiraa kohtaan.

Jos vihreät haluaisivat aidosti susihaittoja vähemmäksi, te vaatisitte haaskaruokinnan kieltämistä tai edes sen merkittävää rajoittamista. Teidän mielestänne on irvokasta perustella sudenmetsästystä metsästyskoirien turvallisuudella, mutta hyväksytte kuitenkin ympärivuotisen haaskaruokinnan, jolla ruokitaan villieläimiä teurasjätteillä, opetetaan suurpedot ihmisen hajuun ja moottoriajoneuvojen ääniin. Ja minkä tähden? Siksi, että ihmiset saavat luontokuvia suurpedoista.

Jos te haluaisitte susivihaa vähemmäksi, te hyväksyisitte kannanhoidollisen sudenmetsästyksen. Metsästys on keskeisin avain siihen, miksi Virossa siedetään suhteellisen suurta susimäärää. Merkityksellistä ei ole susien määrä vaan se, miten ne käyttäytyvät. Suomessa sudet aiheuttavat aivan liian paljon ongelmia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Hoskonen.

18.53 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa puhemies! Vähäiseltä osaltani tähän keskusteluun otan osaa ja vain siitä näkökulmasta, mikä oikeus on ihmisillä elää maaseudulla turvallisesti. Tänäpäni se ei enää koske maaseutua, kyllähän sudet juoksentelevat kaupunkien keskustassakin. Sekin on totta, että sudet ovat tappaneet ihmisiä. Venäjälläkin viimek-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2022 vp

si meni ihmisiä, en muista vuotta, mutta ainakin kaksi ihmistä menetti henkensä, kun susilauma hyökkäsi mäkeä laskevien lasten kimppuun: yksi menetti henkensä ja toinen taisi hävitä kokonaan — ilmeisesti söivät kokonaan, niin ettei jäänyt mitään jäljelle. Vaan näistä kun ei Suomen lehdistö tietenkään kirjoita, niin ne tiedot pitää sitten onkia muualta.

Mutta mitä tulee sitten suden elämään, niin olen kyllä koko tämän poliittisen urani aikana ihmetellyt sitä asennetta, millä tänä päivänä Suomessa tätä asiaa viedään eteenpäin. Ilmiselvästi suurpeto on hengenvaarallinen ihmiselle. Yksinään kulkeva susi harvemmin, mutta laumana se on erittäin aggressiivinen ja — voisin sanoa armeija-aikaista termiä lainatakseni — käyttäytyy kuin sissiryhmä, joka tietää, mitä tekee, ja valitsee maalinsa. Ja kaverin koiran hakivat pihamaasta kesken joulupuuhien. Kun oli viemässä tavaroita sisälle, niin koira kävi pihalla sillä aikaa, noin 30 sekuntia isäntä viipyi sisällä, ja kun tuli takaisin, niin sillä aikaa koira vietiin rappusilta — eli järjestelmällistä, tiettyä toimintaa. Samoin se aikaisemmin kertomani tarina siitä ilomantsilaisesta koulutyöstä, jonka pelasti taksikuskin tarkka silmä: noin 70 metrin päässä oli susi odottamassa, kun tytön olisi pitänyt laskeutua taksista tienvarteen, mutta kuljettaja huomasi ja vei tytön kotiin turvallisesti perille.

Kysyn teiltä, arvoisat kansanedustajat Kontula ja Hassi: Jos teidän oma lapsenne olisi siinä ollut, niin olisitteko jättäneet lapsen siihen tienvarteen postilaatikon, mihin hänen koulukyytinsä päättyi? Olisitteko jättäneet hänet siihen, kun susi oli 70 metrin päässä? Mitä vartenhan se siinä oli? Tuskin odotti terveisiä, ei varmaan häntä heiluttanut sille pienelle tytölle. Menkää joskus itseenne ja miettikää toistenkin ihmisten asemaa. Toki teidän egonne ja poliittinen katsomuksenne viittaa siihen, että yhteiskunta päättää kaikki asiat, mutta menkää joskus sen ihmisen kotiin, miettikää se ihmisen pelkoja. Sitä minä en enää teiltä odota, mutta jos joskus sen tekisitte, niin olisin iloinen.

Ja mitä tulee sitten suomalaisiin tutkimuksiin, kun edustaja Kontula ne mainitsi: Tässä maassa tehdään tutkimuksia vaikka mistä, esimerkkinä tämä ilmastonmuutos — Markku Ollikaisen suulla kun tulee propagandaa niin paljon, ettei kerkeä nieleskellä puoliakaan, kun yhtäkkiä metaania tuottavasta suosta, joka aikaisemmin tuotti puuta, tulee sitten ilmastonsuojelun kannalta yhtä paljon tärkeä kuin tuhotusta metsästä, ennallistamalla tuhotusta metsästä tai jatkuvalla kasvatuksella tuhotusta metsästä, johon on saatu levitettyä menestyksekkäästi maannousemasieni. Sekin on yhtäkkiä niin kuin loistavaa luonnonsuojelua.

Jos teiltä jotakin puuttuu... Tai teiltä ei ehkä puutu mitään, mutta teillä on erittäin elastinen omatunto. Sitä suorastaan ihailen, että kyllä se venyy aika uskomattomiin suorituksiin. Ja tiedettä te käytätte härskisti hyväksenne kertomalla, miten asiat menevät. Kannattaisi joskus pysyä totuudessakin. Sitä toivoisin, arvoisat edustajakollegat, koska minun näkökulmani tässä asiassa on puhtaasti se, että me tiedämme kaikki, että susi on vaarallinen eläin. Se kaikki tiedetään. Ei se, että te tykkäätte siitä, paljon auta niitä ihmisiä, jotka ovat hengenvaarassa. Monta läheltä piti -tilannetta on ollut, mutta ettehan te niistä välitä.

Ruotsissa tällä hetkellä annettiin 100 kappaleta sudenkaatolupia. Tietävästi ekan viikon aikana kaadettiin 54 sutta ihan laillisella luvalla. Miksi? Siksi, koska haluttiin palauttaa susikannan populaatio oikealle tasolle ja toiseksi haluttiin palauttaa sen ihmispelko. Venäjän federaation Karjalan tasavaltaan myönnettiin 500 sudenkaatolupaa tälle metsästykskaudelle. En tiedä, mikä tilanne siellä on, kun sieltä Venäjältä tulevien tietojen luotettavuus on kautta aikain ollut hieman vaihtelevaa, niin että en nyt lähde ottamaan siihen kantaa mutta totean vain, että 500 lupaa tuli ja suuri osa on kuulemma käytetty.

Ja lopuksi, arvoisa puhemies, kun puhutaan tästä, että nyt tällä hetkellä Euroopan unionin rahoilla tätä susilakihanketta viedään eteenpäin — viisi miljoonaa euroa siihen on ra-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2022 vp

haa varattu — niin onhan tämä nyt Suomen yhteiskunnalta melkoinen rimalitus, että poliisiviranomainen riistanvartijoiden kanssa vahtii sitä, että sudella on turvallinen ja rauhallinen elämä siellä maastossa, mutta se pieni koulutyttö siinä tienvarressa ei kiinnosta pätäkään — siis ei kiinnosta pätjän vertaa. Siitäkin on tehty monta tutkimuspyyntöä poliisille, että voisivatko he käydä katsomassa sitä tilannetta — ei kiinnosta. Kun minä menen kesämökille siellä, niin ne pimeän syystien varressa odottavat, jos edustaja Hoskosella sattuisi olemaan vaikka vähän liian väkevää Sunlight-saippuaa laukussa. Olisiko se vaarallinen sudelle? Ei varmasti ole. Minulla ei ole edes asetta mukana siellä, kyllä minä pelkän saunavastan kanssa siellä saunomisen hoidan. [Naurua]

Lopuksi, arvoisa puhemies, haluan tuoda esille vielä sen, kun näitä tällaisia asioita me täällä hoidamme emmekä katso sen pienen ihmisen näkökulmasta sitä asiaa. Tein oikeusasiamiehelle kantelun näistä koirasusista, ja Kuhmossa tapasin sen ihmisen ihan nenästä nokkaan neuvottelupöydän ääressä, kahden kesken keskustelimme. Hän oli siellä kyseisessä paikassa ollut lopettamassa sen koirasuden ja myös villin aidon suden, jota risteytettiin isojen koirien kanssa, mutta ei poliisi kiinnostunut siitä ollenkaan, eikä oikeusasiamiehkään siihen puuttunut. Ja tässä lakiesityksessä, mitä nyt parhaillaan käsittelemme, käsitellään nimenomaan sitä, että saataisiin nämä koirasudet pois. Ja kuten me kaikki kansanedustajat varmasti tiedämme, sekä metsästyslain että lain vieraslajeista, näiden kahden lain, nimissä nämä kyseiset eläimet eivät nauti lainsuojaa millään lailla. Ne ovat lainsuojattomia vahinkoeläimiä yhtä lailla kuin villiminkki tai supikoira. Oletteko te rakastuneet näihin koirasusiin niin paljon, että te haluatte pitää ne ikään kuin omina lemmikkeinä? Jos lemmikkiä valitsette, niin kannattaa ehkä harkita, minkä valitsee.

Sitä varten nämä lait on tehty, että ihmisten turvallinen elämä turvataan. Onhan aina maailmassa vaaroja. Ei koskaan voida sanoa, mikä on se pahin vaara, joka pienelle lapselle on kaikkein vaarallisin. Mutta annammeko sellaiselle ajattelulle mahdollisuutta, että se pieni lapsi tai se maaseudulla elävä ihminen on niin vähäarvoinen tässä yhteiskunnassa, että jopa susi menee hänen edelleen? Kun tällainen arvovalinta tehdään, niin kysyn, mikä teidän taustanne on. Tiedän, että ei sitä katumusta ehkä tule — sitä toki toivon. Mutta kuka teistä sitten jonain päivänä, kun sattuu se ikävä onnettomuus, menee esittämään sen surunvalittelun? Veikkaanpa, että se jono on kovin lyhyt. Mutta minä suren niitä maaseudun ihmisiä, jotka joutuvat pelkäämään jatkuvasti eivätkä voi elää normaalia elämää, mutta tällaiseksi on Suomi mennyt. Mutta yleensä tällaiset väärät ja virheelliset asiat aikanaan oikeenevat itsestään. Sen tiedän, että aika toki unohtaa ikävät asiat, mutta toivon mukaan se tuo myös esille ne, [Puhemies koputtaa] jotka toimivat väärin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ledamot Norrback.

19.01 **Anders Norrback r:** Kiitos, arvoisa puhemies! 2016 tapahtui meidän tilalla asia, joka johti siihen, että minä aloin paneutumaan tähän susiasiaan. Silloin meillä oli susihyökkäys omalla tilalla ja 11 lammasta menehtyi siihen. No, se sitten avasi minun silmäni sillä tavalla, että tässä maassa, tai maailmassakin, täytyy olla joko susivihaaja tai susihalaaja, ei voi olla tällaista keskitietä. Tästä asiasta ei voi asiallisesti keskustella, vaan siinä mennään heti tunteisiin. Tämä on meidän keskeinen ongelma tässä koko keskustelussa, että joko väitetään sitä, että susi... Otetaan esimerkiksi se Yellowstonen esimerkki. Siellähän on niin kuin edustaja Hassikin sanoi, mutta se jäi sanomatta, että jos nämä sudet menevät Yellowstonen ulkopuolelle, niin ne ammutaan. Myös se on siellä raportissa, muistaakseni. Ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2022 vp

sitten on tämä autoesimerkki, joka aina tulee, että autolla ajaminen on paljon vaarallisempaa kuin kävely metsässä, missä on susia. Tietysti on, mutta auton kanssahan meillä on mahdollisuus vaikuttaa omaan turvallisuuteen esimerkiksi käyttämällä turvatöitä ja niin pois päin.

Ärade talman! Den här lagförändringen som vi har är nödvändig. Den är nödvändig därför att vi behöver få bort det konkreta problem vi har när det gäller vargar, men den är också nödvändig för att vi måste kunna sända en signal till de som bor i vargreviren att vi bryr oss, att vi faktiskt tar deras oro på allvar och förstår att det här är ett problem. Det här är ett problem som har pågått så länge att vi kommer bara längre och längre ifrån varandra i den här frågan om vi inte börjar acceptera att vi också kan åtgärda situationen när den blir ohållbar. Det kan inte vara så som vi läste i Vasabladet i dag, att folk som jobbar i skogen vägrar att gå till sina grävmaskiner, de helt enkelt avslutar arbetet. Det betyder alltså att arbetstillfällena försvinner när man inte tryggt kan gå till sin arbetsplats.

För egen del har jag en vargflock på sju individer som titt som tätt besöker området nära oss. Varje natt nu när lammningen börjar ska min fru gå tvåhundra meter just på den väg där vargarna ofta vandrar, just nattetid. Det känns inte bra. Vi måste kunna vidta åtgärder som gör att situationen förbättras. Därför stöder jag utskottets betänkande till fullo. — Tack.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Tack. — Ledamot Strand.

19.03 Joakim Strand r: Tack, ärade talman! Det är fint att det äntligen åtminstone tas några steg i rätt riktning när det gäller vargpolitiken i det här landet.

Tässä on ollut monia hyviä puheenvuoroja. Haluan erityisesti kiittää valiokunnan puheenjohtajaa Kalmaria ja kollega Norrbackia, joka on myös tehnyt hyvää työtä näiden asioiden parissa. Kysehän on loppupeleissä siitä, suodaanko kaikille ihmisille oikeus elää mahdollisimman turvallisesti, kuten edustaja Hoskonen kanssa tuossa äsken totesi. Me ollaan pieni kansa. Viisi ja puoli miljoonaa mahtuu yhteen kaupunginosaan Shanghaissa, mutta silti eletään välillä aika eri todellisuuksissa. Mutta minun mielestäni tulisi kunnioittaa kaikkien elämäntyyliä ja myös heitä, jotka asuvat aidosti keskellä metsää ja näitten kaupunkikeskusten ulkopuolella. Mielestäni eivät ole asiat oikealla tolalla nyt, kun myös jopa länsirannikolla taajamissa sudet liikkuvat harva se päivä. Koirien tulee olla siellä kytkettyinä lain mukaan, mutta sudet liikkuvat vapaasti.

En myöskään itse pidä näistä vertailuista, kuinka turvallista on mennä autolla vaiko ei. Samoin tämä hokema siitä, että sudet eivät ole sataan vuoteen Suomessa hyökänneet ihmistä päin: No, niitähän ei ole ollut tällä tavalla ihmisten seassa. Eivät myöskään leijonat ole Vaasan alakouluissa ihmistä päin hyökänneet, mutta ei me silti leijonia sinne liikuntatunneille oteta, niin että minun mielestäni pitäisi kunnioittaa ihmisiä ja niitä pelkoja, jotka aidosti ovat olemassa.

On myös fakta tänä päivänä, että monet isot investoinnit tähän maahan tulevat kaupunkiseutujen ulkopuolelle. Kun puhutaan teollisista suurinvestoinneista, tarvitaan paljon myös työvoimaa ja halutaan, että tavallaan se yksi kilpailuetu, mitä Suomi pystyy tarjoamaan, on myös tämä maaseutumainen asuminen. Siihen kuuluvat metsästys ja ne elintavat, mitkä siihen kuuluvat, ja kyllä silloin kannattaa metsästäjiä kuunnella herkäällä korval-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2022 vp

la ja myös heidän toimintaedellytyksistään pitää huolta. He tekevät valtavan määrän, varmaan miljoonia tunteja, talkootyötä tässä maassa vuositasolla.

Tässä viitattiin tuleviin sukupolviin, kun oli tulevaisuusvaliokunnan keskustelu aikaisemmin, ja siihen, mitä me heidän eteensä voimme tehdä. Omasta mielestäni ei ole reilua, että monet pienet lapset tänä päivänä joutuvat maaseudulla menemään taksilla kouluun. Ei siinä ole mielestäni mitään järkeä.

Elikkä toivon mukaan tässä päästään nyt eteenpäin. Ainakin ollaan näköjään ottamassa nyt oikeita ja järkeviä askelia oikeaan suuntaan.

Det är fint att vi nu har kommit åtminstone så här långt, och det är bara att tacka utskottets majoritet.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, ja edustaja Kalmari.

19.06 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Halusin vielä ottaa puheenvuoron liittyen siihen, kun tässä tuli väitteitä, että tämä olisi jotenkin tämmöistä umpimähkäistä ja ei ole kuunneltu asiantuntijoita. Tämän yhdenkin pykälän yhteydessä kuuntelimme asiantuntijoita, ja silloin kun kävimme sitä kansalaisaloitetta läpi, niin kuuntelimme yli 20:tä asiantuntijaa, oli tieteellisiä tutkimuksia eri tutkimuslaitoksilta. Siinä selveni esimerkiksi tämäkin asia, että kun nyt tässä Luken arvioissa on pohjattu tähän geneettisen perimän hajonnan pienenemiseen, niin tällähän on tietysti luonnollinen syy: jos täällä on ollut koirasusia enemmänkin joukossa, niin sitten kun niitä vähän poistuu, niin geneettinen perimä, joka oli suurempi meidän pienessä populaatiossa, josta ennen katsottiin, että se ei edes ole yhteydessä Venäjään... Nythän tässä uusimmassa tutkimuksessa nöyryyttiin siihen ja myönnettiin, että kyllä sieltä Venäjältä susia liikkuu. Olisi ollut todella väärin perustaa pelkästään siihen meidän kannanhoidollinen metsästys, ja olenkin mielissäni, että nyt tämä pykälä tuli ja nämä sosiaaliset perusteet siellä ovat.

Haluan vielä erikseen kiittää opposition kansanedustajia, jotka tekivät hyvää työtä. Voin sanoa, että ilman teitä tätä lainsäädäntöä ei olisi tullut, kun tämä oli hallituksen sisällä niin riitainen. [Mikko Lundén: Kiitos puheenjohtajalle! — Sanna Antikainen: Kiitos puheenjohtajalle!]

Ja vielä haluaisin sanoa, että kun tätä tieteellistä tutkimusta nyt sitten tässä avattiin, niin kuitenkin tässä Luken uusimmassa arvioissa, joka antoi hyvin väljän välyksen ja totesi sen olevan poliittinen päätös, mikä se viitearvo sitten tulee olemaan, todettiin tässä genetiikan osiossa, että susi ei luontaisesti kovinkaan paljon liiku itäisestä Suomesta muualle Suomeen, mutta nyt tänä talvena on todella paljon havaintoja siitä, miten paljon susilaumat ovat tehneet tuhoja esimerkiksi Keski-Suomessa ja muualla. Toivoisinkin, että Luonnonvarakeskus tässäkin asiassa — samoin kuin nyt otti lusikan kauniiseen käteen tässä, että liikkuvatko sudet Venäjältä Suomeen vai ei — kun kaikki sen tietävät, että näin tapahtuu, ottaisi lusikan kauniiseen käteen ja myöntäisi sen. Kaikki lehtien otsikothan [Puhemies koputtaa] tämän kyllä ovat myöntäneet.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Kankaanniemi.

19.09 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! On syytä tässä ensiksi antaa kiitokset kansalaisaloitteen tekijöille, jotka nostivat tämän asian esille. [Anne Kalmari: Kyl-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2022 vp

lä!]) Hallitus ei tätä varmaankaan olisi tehnyt — sen ymmärrämme, kun hallituksen kokoonpano on se, mikä on, ja kun sieltä yksimielisesti pyritään esityksiä tekemään, niin tämä ei olisi edennyt sitä kautta.

Sitten kiitokset maa- ja metsätalousvaliokunnalle, joka kansalaisaloitteesta teki mietinnön opposition ja osan hallituksesta tuella. Voi tässä todeta, että oppositiostakin voi vaikuttaa, [Anne Kalmari: Kyllä!] ja erittäin tärkeää on se, että oppositio on olemassa ja nostaa asioita esille ja tuo vaihtoehdon. Tässä tapauksessa se on nyt johtanut siihen, että meillä on tämä maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö hallituksen esityksestä, ja sitä on ilo kannattaa.

Arvoisa puhemies! Susi kuuluu suomalaiseen luontoon mutta mieluummin sinne erämaihin. Meillä on näitä erämaita kyllä riittävästi, mutta kun susien määrä siellä kasvaa niin sanotusti liian suureksi, niin silloin ne tulevat ruoan perässä asutusta lähelle ja tekevät siten merkittävää vahinkoa, kuten täällä kuultiin, lammastiloille ja muillekin kotieläimille, kun kohtaavat niitä, ja tämä tilanne on epäterve. Tämä kertoo siitä, että kun näitä tapauksia runsaasti on, niin meillä on susia liikaa. Silloin tätä kannanhoidollista metsästystä pitää harjoittaa ja hoitaa asia niin, että susien ei tarvitse tulla asutuksen lähelle tekemään tuhoa. Määrää siis pitää säännellä, ja tässä nyt pyritään siihen. Tässä on monenlaisia ongelmia, EU:sta johtuvia ja monia muita, mutta myös se, jos meillä on liikaa susia tuolla luonnossa, koituu muiden luonnoneläinten vahingoksi, eli susi tuhoaa muita eläimiä, ja sekään ei ole luonnon monimuotoisuuden kannalta hyvä asia.

Arvoisa puhemies! Kiitos tästä, ja tehdään tällainen laki ja katsotaan sitten eteenpäin, mitä tarvitaan jatkossa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitokset. — Ja nyt edustaja Antikainen.

19.12 Sanna Antikainen ps: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Tähän keskusteluun kuuluvat myös esimerkiksi Luonnonsuojeluliitto Tapiolan turhat valitukset ja turhanvalittajat. Kyseinen järjestö tehtailee valituksia alueilla, joilla valittajat eivät edes asu. Käytännön tuntemusta ei siis paikallisista olosuhteista ole. Nämä Tapiolan piirijärjestöt ovat valittaneet aktiivisesti muun muassa susiluvista ja karhuluvista. Ylen tammikuussa 2021 julkaisteman artikkelin mukaan vuonna 2015 perustettu yhdistys on jättänyt kymmeniä valituksia susien kaatoluvista. Erikoista näissä valituksissa on, että valitusten allekirjoittajat eivät asu siinä maakunnassa — siis eivät edes asu siinä maakunnassa — johon poikkeuslupa on myönnetty. Ylen selvityksen mukaan samat henkilöt vaikuttavat useissa Tapiolan piirijärjestöissä. Näitä valituksia siis tehtailee pieni porukka, jonka ainoa motiivi vaikuttaa olevan pelkkä kiusanteko. Tämähän ei vaikuta ainoastaan metsästäjiin vaan myös niihin susialueiden asukkaisiin, joiden piholla sudet vierailevat. Luvista valittajat eivät edes siis asu samassa maakunnassa eivätkä edes tiedä siis koko maakunnan asumisolosuhteista juuri mitään.

Arvoisa puhemies! Esimerkiksi juurikin suden ja karhun kannanhoidollisella metsästyksellä ehkäistään ylipäättään petovahinkoja. No, miksi näitä petovahinkoja ehkäistään? Siksi, että pedot ja ihminen voisivat elää yhdessä rauhassa. Tähän rauhalliseen yhteiseloon tarvitaan kaksi asiaa: 1) tämä kannanhoidollinen metsästys, joka pitää kannan sellaisena, että yhteiselo ihmisen kanssa on mahdollinen, ja 2) petovahinkojen ehkäisyä, joka saavutetaan parhaiten kuuntelemalla asiantuntijoita. Ja näitä asiantuntijoita ovat juurikin metsästäjät, paikalliset metsästäjät ja metsästäjäliitot.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2022 vp

Arvoisa puhemies! Tämä Tapiolan toiminta ei edistä millään lailla luonnonsuojelua. On sanottava, että metsästäjät ovat juuri niitä, jotka tuntevat oman alueensa karhu- ja susi- ynnä muut kannat paremmin kuin kukaan muu. Ja on päivänselvää, että lupia metsästyksen ei myönnettäisi, ellei niille olisi perusteita. Kun puhutaan näistä valituksista, niin vastaavia valituksia, niin kuin sanoin, on tehty niin karhuluvista kuin susiluvista, ja näiden takia aiemmin on käynyt niin, ettei suden kannanhoidollista metsästystä ole vielä kukaan pääs- ty aloittamaan näistä jatkuvista petovahingoista huolimatta.

Nämä luonnonsuojelijoina esiintyvät ammattivalittajat voisivat lopettaa tämän jatkuvan kiusantekonsa. Heidän toimintansa ei nimittäin edistä luonnonsuojelua, ei luonnossa eikä myöskään ihmisten parissa. Olen sitä mieltä, että mikäli nyt nämä ammattivalittajat eivät lopeta tätä selvästi pelkkää kiusantekoa näitten valitusten muodossa, niin sitten pitäisi mie- lestäni alkaa miettimään, olisiko heitä mahdollista asettaa vahingonkorvausvastuuseen, kun valitukset todetaan perusteettomiksi. Ja sitten, jos ja kun valitukset todetaan perusteet- tomiksi, pitäisi myös automaattisesti myöntää seuraavalle metsästyskaudelle luvat ilman — huom. ilman — valitusoikeutta. — Kiitos, arvoisa herra puhemies.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitokset. — Edustaja Ollikainen.

19.17 **Mikko Ollikainen r:** Ärade talman! Jag välkomnar varmt jord- och skogsbruks- utskottets betänkande som man har godkänt om att göra det lättare med dispensförfarande för stamvårdande jakt. Det här är någonting som förstås har kommit fram här, att det har varit en väldigt, ska vi säga, känslöfyllt diskussion, dels i dag men också tidigare. Det är just så det är ute på det österbottniska fältet just nu, för nyligen blev en hund sönderriven. En jakthund är oftast också en familjemedlem, så det är helt naturligt att reaktionerna är starka. Vi har också sett då lamm har blivit rivna av en enskild varg, till exempel i Björkö, och här berättade också ledamot Norrback om sina erfarenheter.

Susi on tunteita herättävä, ja se on tullut tässä esille aika tarkastikin nyt tämän keskustelun aikana. Itse tuossa pari vuotta sitten, ennen kuin tulin tänne eduskuntaan, olin kunnanjohtajana, ja silloin susi juoksi siinä koulupihoilla, ja me tuotiin sitten susikyyditykset meidän kuntaan, ja haluan nostaa esille sen turvallisuudentunteen. Elikkä se turvallisuudentunne ehkä enemmänkin sitten siinä — joo, me ollaan kuultu, että ei ole tapahtunut pitkiin, pit- kiin aikoihin — on aika tärkeä. Ja muistan, että tapasin yhden ryhmän koululaisia, jotka olivat juuri tältä alueelta, missä susi liikkuu, ja siellä oli kanssa sitä pelkoa, aitoa pelkoa. Turvallisuudentunne on ensisijaisen tärkeää, varsinkin kun nyt mietitään, miten lapset ja nuoret voivat.

Det är viktigt nu att det går vidare kring den här stamvårdande jakten. Jag har förstått att vargen är ett skyggt djur. Den ska inte röra sig bland människor, utan precis som det kon- staterades här så hör vargen till Finland, men den ska vara i vildmarkerna, inte bland människor, och därför stödjer jag jord- och skogsbruksutskottets betänkande och det här faller en bit framåt. Jobbet fortsätter, men det här är en bra början, och jag vill tacka bland annat ledamot Norrback för hans jobb kring den här frågan. — Tack.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Tack. — Edustaja Kontula.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2022 vp

19.19 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! En tiedä, onko edustaja Hoskonen jossakin talossa vielä kuulolla, mutta haluan hänelle todeta, että voi syytellä edustajakollegoja moraalittomuudesta miten paljon haluaa mutta se ei muuta sitä tosiseikkaa, että kun viitsii perehtyä tutkimukseen, tulee tehneeksi parempaa politiikkaa ja tulee ajaneeksi varmemmin niitä asioita, joita haluaa ajaa. Jos yrittää sahata vasaralla, huonosti se menee — ainakin huonommin, jos siihen käyttää vasaraa — vaikka olisi millainen moraali. Sen takia toistan edelleen, että susipolitiikan, kuten kaiken muunkin politiikan, pitäisi perustua tutkimustietoon eikä tällaiseen moraalista tai moraalin puutteesta syyttelyyn.

Mitä tulee lasten turvallisuuteen, niin se tutkimustieto nimenomaan osoittaa, että susien tappaminen ei sitä turvallisuudentunnetta paranna, kuin tietysti ehkä siinä tapauksessa, jos on joku yksittäinen häirikkösusi jossakin. Noin yleisesti se pikemminkin vaikuttaa juuri päinvastaiseen suuntaan. Sen sijaan meillä on merkittävästi tietoa siitä, mitkä toimet sitä parantavat. No miksi se suden tappaminen ei sitä paranna? Sen takia, että jos siellä alueella on susia, niitä on sen jälkeenkin, kun se yksi susi tapettiin. Ja jos ihmiset pelkäävät susia, niin he pelkäävät niitä, oli niitä susia sitten kahdeksan taikka seitsemän.

Jos ongelma ei ole se, että siellä on susia, vaan se, että ihmiset pelkäävät susia, niin silloin pitää vaikuttaa siihen pelkoon eikä niihin susiin, ja ihmisten pelkokokemuksia ratkotaan eri menetelmillä. No mitkä tekijät olisivat sellaisia, joilla tiedetään, että pystyttäisiin susiin kohdistuvaa tämmöistä mystistä vihaa ja pelkoa hallitsemaan? Sellaisia keinoja on petoaitojen pystyttämisen parempi tukeminen siellä, missä on kotieläintuotantoa, petokorvausten nopeuttaminen — nyt joutuu odottamaan vuodesta puoleen vuoteen — tiedon levittäminen susien käyttäytymisestä tai muutokset asutuksessa — tällä tarkoitan esimerkiksi, ettei siellä loju raatoja missään lähellä asutusta vetämässä niitä susia puoleensa. [Sanna Antikainen: Ihanko todella väitätte, että näin on? Törkeää! — Puhemies koputtaa] Tämän tyyppisillä asioilla tiedetään, että sellaiseen susien käyttäytymiseen, joka tuottaa kielteisiä vaikutuksia, niin kuin susipelkoa ja susivihaa, voidaan vaikuttaa ja ihmisten rinnakkaisloa susien kanssa parantaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Elomaa.

19.22 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Metsästyslain tuominen eduskuntaan oli oikeutettua. Mietintö on eduskunnassa, ja se on hyvä asia. Susiasia on ollut aika ajoin esillä, ja se nostaa tunteet pintaan vahvasti laidasta laitaan, niin kuin olemme tässä keskustelussa huomanneet.

Susien määrä ei ole kovin suuri maamme kokoon nähden — se on myös myönnettävä. Suurin ongelma on, että suurempi määrä esiintyy Lounais-Suomessa ja Pohjois-Karjalassa. Sudet ovat tulleet siellä pihoihin ja navettojen läheisyyteen, ja kun lampaita kuolee ja pihoiilla koiria ja jopa hevosiakin on joutunut suden hyökkäyksen kohteeksi, ei voi silloin ihmetellä, että monilla on pelko pienten lapsiensä koulumatkoista, varsinkin siellä syrjemällä. Se pelko on oikeutettua silloin.

Koko tämän susikeskustelun haluaisin perustuvan kuitenkin vain tosiasioihin. Kun tässä on puhuttu susivihasta, niin kyllä valitettavasti jonkunasteista susivihaakin Suomessa esiintyy. Kun susista tai sudesta on haittaa asutukselle, pitää tietenkin olla mahdollista puuttua asiaan ja nopeasti. Tämä olisi myös lääke ja toimintamalli salametsästyksen, joka on lainvastaista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 176/2022 vp

Lopuksi toteaisin, että tosiasioihin perustuva kannanhoidollinen metsästys on mielestäni oikeutettua. Sitä on tietysti seurattava, kuinka kanta kehittyy. Sudet kuuluvat Suomen luontoon — varmaan olemme siitä kaikki samaa mieltä — mutta jos susi on häirikkösusi tai siitä on haittaa oikeutetusti tosiasioihin perustuen, niin tietysti täytyy olla mahdollisuus myös susi välittömästi poistaa.

Susi kuuluu Suomen luontoon, ja toivon, että kannanhoidollisen metsästyksen lisäksi meillä olisi muita keinoja, joilla pystyisimme vaikuttamaan siihen, että susi olisi siellä erämaissa eikä ihmisten asutusten lähellä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Kalmari.

19.25 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Luulen, että olen aika kokenut ihminen vastaamaan tästä petoaita-asiasta. Meillä on kilometreittäin petoaitaa, jonka rakentaminen on ollut aika raskasta. Sen ylläpito on aika raskasta, koska sen alimman aitalangan täytyy olla todella matalalla, niin että sieltä eivät pedot menisi ali, ja se tarkoittaa, että se heinittyy aika lailla. Jos ollaan luomussa, sitä aidanalusta ei voi vetää kasvinsuojeluaineilla, mikä tarkoittaa, että aika paljon käsityötä tämä aiheuttaa. Siitä huolimatta suurpetovahingoilta ei välttämättä välttyä.

Luulin, että kannattaa kuunnella niitä ihmisiä, jotka ovat lopettaneet lampaitten hoitamisen tai kotieläinten hoitamisen, ja ottaa se asiantuntemus sieltä, niiltä ihmisiltä, jotka oikeasti sitä ovat tehneet. Kun tätä keskustelua tässä käydään ja meillä on tällainen Susi-LIFE-hanke, johon aika paljon rahaa menee ja joka yrittää siedättää ihmisiä siellä alueilla susien tekemiin tihutöihin mutta ei sitä ratkaisua kuitenkaan viime kädessä löydä niin kauan kuin niitä yksilöitä ei asianmukaisesti voi poistaa, niin minä mietin, eikö kannattaisi ne rahat laittaa susien poistamisen siedättämiseen niitten ihmisten kohdalla, jotka eivät ymmärrä maaseudun elämästä tai niitten susien kohtaamisesta, jolloin tämä yhteiskunta olisi aika paljon rauhallisempi. Eläimiä kuolee luonnossa, ja ihminen on osa luontoa. Meidänkin pitää hyväksyä se, että eläimiä poistetaan. Tiedän, että se voi olla jollekin eettisesti vaikea asia, mutta joka tapauksessa eläimiä kuolee luonnossa. Hyväksyn, että sellaisia ajatusmalleja on, että susi menee ihmisten edelle, mutta mielestäni on hieno asia, jos valtaosa tässä talossa kuitenkin ajattelee niin, että ihminen menee sen suden edelle.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 288/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.